

Datum

3 maart 2021

Onze referentie

27713144

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 2 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

3 februari 2021, 13:00u - 15:00u

Vergaderplaats

Webex (online)

Aanwezig

NJPV, ConnectGroen, Nederlandse Montessori Vereniging, Oudervereniging Balans, VBS, VBSO, Vereniging van vrijescholen, Verus, VOO, VOS/ABB, Inspectie van het Onderwijs

Vergaderpunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering.

De inspectie meldt dat na afloop van dit overleg de brief 'Advieskader Wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen' wordt verstuurd. Dit advieskader is in een eerder Ringen-overleg besproken.

Het verslag van het vorige overleg is eind 2020 rondgestuurd, hierop zijn geen reacties ontvangen.

Aan de deelnemers wordt gevraagd om suggesties voor de agenda van het Ringen-overleg in mei 2021 door te geven aan de secretaris.

De voorzitter noemt dat in het Ring 1 overleg door de MBO Raad als suggestie is gedaan om in een volgend overleg de langetermijneffecten van de Coronacrisis op de agenda te zetten.

Indeling Ringen-overleggen vanaf 2022

In het Ringen-overleg van 7 oktober 2020 is door de deelnemers voorgesteld om vanaf 2022 per kalender jaar twee Ringen-overleggen te hebben op bestuursniveau en één Ringen-overleg op beleidsniveau. Alle deelnemers stemmen in met de volgende verdeling:

1. Er zijn twee Ringen-overleggen op bestuursniveau per kalenderjaar en deze overleggen vinden plaats in de maanden februari en oktober.
2. Er is één Ringen-overleg op beleidsniveau per kalenderjaar en dit overleg vindt plaats in de maand mei.

Mededelingen namens deelnemers

De VBSO vertegenwoordigt de VGS in dit overleg met mandaat. Verder verzoekt de VBSO of de stukken voor de Ringen ten minste twee weken voorafgaand aan het overleg verzonden kunnen worden.

Datum

3 maart 2021

Onze referentie

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

ConnectGroen maakt melding van een bestuurlijke wisseling.

2. Onderzoekskader 2021

Ter voorbereiding op het overleg zijn de concept-onderzoekskaders 2021 aan de deelnemers verstuurd. Deze zijn bijgesteld naar aanleiding van de schriftelijke reacties van de Ringen. De aanpassingen zijn weergegeven in een verantwoordingsdocument, dat ook voorafgaand aan het overleg is verspreid.

De inspectie geeft in een korte presentatie een toelichting op het verloop van dit proces. Als rode draad kwam uit de reacties naar voren dat de richting van het bijgestelde kader door iedereen wordt ondersteund.

Vaststelling van het kader door de minister vindt volgens de planning plaats in juni 2021. De inspectie bereidt zich momenteel voor op de implementatie en ontwikkelt een communicatietraject.

Reacties deelnemers

Verus spreekt waardering uit voor de wijze waarop de inspectie met de opmerkingen is omgegaan. Wel zijn er nog een aantal zorgen.

In het onderzoek van de Radboud Universiteit wordt de inspectie opgeroepen zich te verdiepen in de wegen die naar kwaliteit leiden. Verus ziet dat het kader doorloopt op de ingeslagen weg en vraagt de inspectie zich te bezinnen en te verdiepen in de theoretische achtergrond. Als voorbeeld noemt Verus het grotere onderscheid tussen toezicht op bestuur en school en vraagt zich daarbij af of dit wel effectief zal zijn.

In het hoofdstuk Stelseltoezicht wordt de taak van de inspectie onder andere omschreven als reflecterend; Verus zou liever zien dat hier meer de nadruk op gelegd wordt, en minder op het begrip stimulerend. Verder is er aarzeling ten opzichte van het stelseltoezicht in het algemeen, aangezien hiervoor weinig normen/ wettelijke voorschriften zijn. Ook benoemt Verus dat er nog veel onbepaald is, de AMVB is er bijvoorbeeld nog niet.

Verus benoemt ook de aarzeling die zij hebben over de vermenging van kwaliteit en financiën. Ook bij de voorgestelde benadering van burgerschap zijn er bedenkingen, de wet is niet op alle punten duidelijk en het kader daarmee ook niet. Als voorbeeld noemt Verus het woord discriminatie, dat bij docenten en leerlingen een heel andere lading heeft dan bij de overheid.

In het kader is genoemd dat de belangen van leerlingen en studenten voorop staan. In de context van art. 23 noemt Verus dit een beladen uitspraak en vraagt hoe het zit met individuele belangen ten opzichte van groepsbelang. Het belang van goed onderwijs als zodanig achten zij groter.

Het scharen van persoonsvorming onder socialisatie lijkt niet passend; het past in het huidige politieke klimaat maar zet de ontwikkeling op slot en is politiek gekleurd.

Datum

3 maart 2021

Onze referentie

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

De waardering goed en oordelen voldoende en onvoldoende worden in één tabel gezet, dit neigt naar ranking. Verus pleit ervoor om in het kader van stimuleren en waarborgen 'goed' uit de tabel te halen.

Tot slot benoemt Verus dat, hoewel er waardering is voor de manier waarop de inspectie omgaat met de inbreng, zij nog bezwaren hebben en het niet eens zijn met de opmerking dat iedereen instemt met de vernieuwde kaders.

De inspectie dankt Verus voor de inbreng, die herkenbaar is uit eerder ingebrachte issues. De inspectie geeft een reactie op de gemaakte opmerkingen.

Over scheiding van bestuur en school en de zorgen over effectiviteit van het toezicht en een centraliserend effect merkt de inspectie op dat dit niet de bedoeling is van het kader. Het is zeker niet zo dat het bestuur moet voorschrijven en de school moet volgen. De inspectie gaat hier op een ander moment graag nader het gesprek over aan.

De genoemde voorkeur voor de term reflecterend ten opzichte van stimulerend roept de vraag op of zich dat verdraagt met de wettelijke opdracht van de inspectie. Verder maakt reflectie deel uit van de bredere theorie waarin de toezichthouder ook kijkt naar het stelsel; hiermee wil de inspectie duidelijk maken dat het niet tot oordelen leidt maar tot de stimulerende taak behoort. Ook is de bedoeling om het beeld op stelselniveau terug te geven op bestuursniveau, in een open dialoog. Dit valt dus niet binnen het wettelijk oordelende deel.

Naar aanleiding van de oproep aan de inspectie om zich meer te verdiepen in de achterliggende theorie benoemt de inspectie dat in het onderzoekskader wordt gekeken naar alle partijen die een rol spelen in het bewaken van de kwaliteit en wie welke verantwoordelijkheid heeft. Het accent ligt nu meer op de centrale rol van besturen in de kwaliteit, maar dat betekent niet dat de inspectie afstand neemt van andere elementen. Ten aanzien van burgerschap begrijpt de inspectie de zorg over de open norm. De inspectie benadrukt dat de intentie werkelijk is om bij de wet te blijven en dat reacties hierop altijd welkom zijn. Over het genoemde voorbeeld van het woord discriminatie geeft de inspectie aan dat dit inderdaad een containerbegrip is, de wetgever heeft daarom aangegeven wat hieronder valt. Er is dus geen eigen interpretatie van de inspectie, juist als het gaat om burgerschap en basiswaarden.

De inspectie stelt voor om de opmerkingen rond persoonsvorming en socialisatie apart te bespreken.

Over de AMVB meldt de inspectie dat er per 1 januari twee wetswijzigingen van kracht zijn rondom continuïteit en doelmatigheid. De AMVB wordt momenteel gemaakt, het streven is om deze per 1 augustus van kracht te laten worden.

VBSO reageert mede namens VGS. VBSO spreekt waardering uit over de manier waarop is omgegaan met de gegeven feedback, ook in het verantwoordingsdocument.

Datum

3 maart 2021

Onze referentie

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

VBSO heeft er begrip voor dat de inspectie aansluit bij ontwikkelingen in de samenleving maar roept de inspectie op het kader niet teveel te laten leiden door actualiteiten; de oproep is om daar de themaonderzoeken voor te blijven gebruiken.

Voor wat betreft burgerschap is VBSO benieuwd naar de operationalisatie van de basiswaarden. Gezien vanuit christelijke basiswaarden spreekt de VBSO liever over verantwoordelijkheid dan autonomie.

Tot slot vraagt VBSO of er nog een mogelijk is om na afloop van de Ringen nog schriftelijk te reageren.

De inspectie bedankt VBSO voor de gegeven waardering en reageert op de gemaakte opmerkingen.

Over het aansluiten op actualiteiten geeft de inspectie aan dat de wet- en regelgeving wordt gevolgd, waarbij de deugdelijkheidseisen leidend zijn. Overige ontwikkelingen passen meer binnen het stelsel- en themaonderzoek. Deze themaonderzoeken zijn voor de inspectie wel een manier om zaken te agenderen, wat kan leiden tot nieuwe en andere wet- en regelgeving.

Ook voor burgerschap geldt dat uitsluitend de wettelijke eisen als basis voor het kader dienen. Er is uitgegaan van de acht basiswaarden, waarvan eerder is vastgesteld dat alle denominaties zich hierin herkennen. De inspectie houdt ook geen toezicht op leermiddelen; wel is het zo dat als de inhoud van een leermiddel strijdig is met de basiswaarden dit kan leiden tot handhaving. Er is ruimte voor verder gesprek over de basiswaarden, ter verheldering.

In reactie op de vraag of een schriftelijke reactie nog mogelijk is antwoordt de inspectie dat dit nog deze of volgende week mogelijk is.

Naschrift: na afloop van het overleg is de schriftelijke reactie van VBSO en VGS ontvangen binnen de genoemde termijn.

VBS sluit zich aan bij de eerder gegeven waardering voor de wijze waarop de inspectie is omgegaan met de inbreng op het kader. VBS stelt twee zaken aan de orde.

Ten aanzien van burgerschap heeft VBS nog zorgen over het onderscheid tussen waarborg en stimulering, dat juist bij dit onderwerp nauw luistert. Over de eenpitters is gesteld dat dit maatwerk is, zo staat het ook in het verantwoordingsdocument. VBS is voor maatwerk maar geeft aan dat dit ook kan leiden tot onzekerheid. Als voorbeeld noemt VBS dat zij soms signalen krijgen dat eenpitters in gesprekken met de inspectie de suggestie krijgen om zich aan te sluiten bij grotere koepels. Dit roept de vraag op waar stimuleren eindigt en de eigen mening van de inspecteur begint.

De inspectie geeft aan al dat de gevolgen van het kader voor eenpitters, ook in het primair onderwijs, al eerder met hen is besproken. Uit die gesprekken kwam het verzoek om voor hen geen onderscheid te maken, aangezien zij dezelfde verantwoordelijkheid hebben. In de praktijk ziet de

Datum

3 maart 2021

Onze referentie

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

inspectie tot nu toe grote verschillen in de governance. Het signaal over de goedbedoelde adviezen van inspecteurs neemt de inspectie mee in de implementatie van het kader.

Over het onderscheid tussen waarborg en stimulering geeft de inspectie aan dat er alleen sprake is van handhaving wanneer het gaat om centrale onderdelen van de wet zoals basiswaarden. Verder merkt de inspectie op dat er enerzijds vertrouwen is in de inspectie maar anderzijds veel detailopmerkingen. De inspectie benoemt nogmaals dat er altijd de mogelijkheid is om het gesprek aan te gaan over de uitwerking van dit toezicht en roept ook op om gezamenlijk de vinger aan de pols te houden.

ConnectGroen bedankt de inspectie voor de verwerking van hun reactie op het waarderingskader voor doorlopende leerroutes vmbo-mbo. Er is vrij veel belangstelling voor deze nieuwe wetgeving, ConnectGroen heeft daarom de laatste versie van het kader nogmaals bekeken. Soms is in de teksten onduidelijk waar de bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt (bij het vo- of mbo-bestuur?). Daarnaast zijn er nog een aantal kleine redactionele opmerkingen en vragen, ConnectGroen vraagt of die nog kunnen worden doorgegeven.

De inspectie geeft aan dat dit inderdaad een nieuwe bijdrage is aan het kader en een spannend proces tussen twee sectoren. Dit proces is goed verlopen. De hoop is dat dit kader het makkelijker maakt voor het veld en een oplossing biedt voor een aantal vraagstukken rondom de doorlopende leerroutes. De inspectie neemt dit mee in de communicatie. Ten aanzien van de bestuursverantwoordelijkheid verwijst de inspectie naar paragraaf negen van het kader, waar dit geadresseerd wordt. Daarbij neemt ook de samenwerkingsovereenkomst een belangrijke plek in. Op het verzoek of er nog een aantal opmerkingen en vragen kunnen worden doorgegeven antwoordt de inspectie bevestigend.

De bespreking van de kaders is afgerond. De inspectie bedankt de deelnemers van de Ringen voor hun inbreng. Na afloop van dit overleg wordt aan de deelnemers een versie van het kader verstuurd die gebruikt kan worden om te verspreiden onder de achterban.

3. Coronavirus en actualiteiten onderwijs

De inspectie benoemt een aantal actualiteiten rondom Corona en toezicht, waaronder de heropening van het meldpunt schoolsluiting voor po, de stand van zaken van het onderzoek Afstandsonderwijs en welke signalen de inspectie over Corona en onderwijs ontvangt. De inspectie ziet een toename in het aantal meldingen, die voornamelijk betrekking hebben op noodopvang en de hoeveelheid en invulling van digitaal onderwijs.

Er zijn al veel overleggen ingericht waar gesproken wordt over Corona. Aan de deelnemers van de Ringen wordt gevraagd welke actualiteiten zij willen delen in dit overleg.

Datum

3 maart 2021

Onze referentie

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

De Nederlandse Dalton Vereniging heeft voorafgaand aan het overleg schriftelijk gereageerd op dit agendapunt:

Binnen de Dalton Vereniging gaan steeds meer geluiden op om leerlingen een nieuwe herstart te geven in het schooljaar waarin ze nu zitten. Op deze wijze kunnen we een sterke impuls geven aan de schoolloopbaan van onze kinderen. Ze krijgen dan onderwijstijd terug die ze tijdens de Coronaperiode gemist hebben.

De Nederlandse Montessori Vereniging vraagt in hoeverre de inspectie een visie op de Coronacrisis ontwikkelt en of de inspectie betrokken is bij de vo-examens en wat daarin het standpunt is.

De inspectie geeft aan te participeren in kwesties die het toezicht raken. Voor wat betreft de examens vo stelt de inspectie er belang aan te hechten dat de waarde van het diploma overeind blijft, ook met het oog op vervolgonderwijs. Dit kan onder andere door vertragingen te erkennen en zoveel mogelijk onderwijstijd te compenseren. Daarnaast is het in deze tijd belangrijk om zicht te houden op de ontwikkeling van leerlingen, waarbij 'beoordelen' en 'zicht houden op' uit elkaar moeten worden gehouden. De inspectie ontwikkelt daarom nu een visie op de beoordeling van onderwijsresultaten.

In reactie hierop vraagt De Nederlandse Montessori Vereniging in hoeverre de vervolgonderwijsinstellingen actief betrokken worden; zij zijn bang afgerekend te worden. Verder stelt de vereniging dat leerlingen niet zijn gebaat bij een langere schoolloopbaan vo, maar door willen. De vervolgonderwijsinstellingen hebben daar hulp bij nodig.

De inspectie geeft aan dat deze discussie breed gevoerd wordt, met inachtneming van alle voor- en nadelen.

VBS geeft aan blij te zijn dat het woord 'achterstanden' niet is gebruikt en vraagt om voorzichtigheid in de communicatie naar buiten hierover. Het gaat niet alleen om het cognitieve aspect maar ook om persoonsvorming e.d. VBS roept op om gezamenlijk waakzaam te blijven om breed te blijven kijken.

De voorzitter bedankt de deelnemers voort de inbreng. Mogelijk wordt dit onderwerp in een volgend Ringen-overleg weer geagendeerd.

4. Rondvraag en sluiting

VOS/ABB heeft een aantal vragen over de Financiële Staat van het Onderwijs, en dan met name over de communicatie over reserves vanuit de inspectie. VOS/ABB zal deze vragen schriftelijk aan de inspectie stellen.

Een deelnemer vraagt of er ruimte is om nieuwe leden toe te voegen aan de Ringen, bijvoorbeeld als er nieuwe stromingen ontstaan. In dit geval

Datum

3 maart 2021

Onze referentie**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**

gaat het om Agora onderwijs. De inspectie zegt toe dit intern te bespreken.

De inspectie zorgt ervoor dat het conceptverslag van het overleg wordt rondgestuurd en herhaalt de oproep om eventuele thema's of agendapunten voor het volgende overleg (mei 2021) door te geven aan de secretaris.

De voorzitter sluit de vergadering.